ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ
Декан факультету
міжнародних відносин і права
_____ Юрій МУДРИК
29 серпня 2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Актуальні проблеми комерційного права
Назва дисципліни

Галузь знань – D Бізнес, адміністрування та право
Спеціальність – D8 Право
Рівень вищої освіти – Другий (магістерський)
Освітньо-професійна програма – Право
Обсяг дисципліни – 4 кредити ЄКТС, ***Шифр дисципліни*** – ОФП.01
Мова навчання – українська
Статус дисципліни: обов'язкова (фахової підготовки)
Факультет – Міжнародних відносин і права
Кафедра – Права

Форма здобуття освіти	Курс	Семестр	Загальний обсяг		Кількість годин						Курсовий проєкт	Курсова робота	Форма семестрового контролю	
					Аудиторні заняття				Індивідуальна робота студента	Самостійна робота, у т.ч. ІРС				
			Кредити ЄКТС	Години	Разом	Лекції	Лабораторні роботи	Практичні заняття					Залік	Іспит
Д	1	1	4	120	38	12		26		82				+
Разом ДФН			4	120	38	12		26		82				+

Робоча програма складена на основі освітньо-професійної програми «Право» за спеціальністю D8 Право.

Програма складена _____ д-ром юрид. наук, проф. Олександром ПУНДОЮ
Підпис(и) автора(ів) Науковий ступінь, вчене звання, Ім'я, ПРІЗВИЩЕ автора(ів)

Схвалена на засіданні кафедри права

Протокол від 29 серпня 2025 р. № 1

Зав. кафедри права _____ Микола ВАВРИНЧУК
Підпис Ініціали, прізвище

Робоча програма розглянута та схвалена вченою радою факультету міжнародних відносин і права

Голова Вченої ради _____ Юрій МУДРИК
Підпис Ініціали, Прізвище

Хмельницький 2025

2. ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ

Посада	Назва факультету	Підпис	Ім'я, ПРІЗВИЩЕ
Гарант ОП	міжнародних відносин і права		Світлана ЛУЧКОВСЬКА

3) Пояснювальна записка

Навчальна дисципліна «**Актуальні проблеми комерційного права України**» є однією із основних профілюючих дисциплін для вивчення правових понять, які використовуються для вдосконалення сфери правового регулювання суспільних відносин, пов'язаних з підприємницькою діяльністю. А отже, підвищуються вимоги до майбутніх правників, що потребує ґрунтовніших знань комерційного законодавства і практичних навичок застосування правових норм у здійсненні підприємницької діяльності.

Пререквізити: вихідна.

Постреквізити:

ОЗП.03 Іноземна правнича мова
ОФП.04 Актуальні питання правового регулювання договірних та позадоговірних відносин
ОФП.05 Теорія та практика міжнародного права
ОФП.06 Міжнародне економічне право
ОФП.07 Правове регулювання господарської діяльності в країнах ЄС
ОФП.08 Правове регулювання господарської діяльності в країнах ЄС (курсова робота)
ОФП.09 Проблемні аспекти фінансового та інвестиційного права
ОФП.11 Виробнича практика 1
ОФП.12 Юридична (клінічна) практика
ОФП.13 Виробнича практика 2
ЄДКІ .

Відповідно до ***Стандарту вищої освіти*** із зазначеної спеціальності та освітньої програми дисципліна має забезпечити:

- ***компетентності.*** Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. Здатність проводити дослідження на відповідному рівні. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації. Здатність генерувати нові ідеї (креативність). Здатність приймати обґрунтовані рішення. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності). Здатність застосовувати принципи верховенства права для розв'язання складних задач і проблем, у тому числі, у ситуаціях правової невизначеності. Здатність обґрунтовувати та мотивувати правові рішення, давати розгорнуту юридичну аргументацію. Здатність застосовувати медіацію та інші правові інструменти альтернативного позасудового розгляду та вирішення правових спорів. Здатність застосовувати міждисциплінарний підхід в оцінці правових явищ та правозастосовній діяльності. Здатність ухвалювати рішення у ситуаціях, що вимагають системного, логічного та функціонального тлумачення норм права, а також розуміння особливостей практики їх застосування. Здатність критично оцінювати ефективність представництва і захисту прав, свобод та інтересів клієнтів. Здатність доносити до фахівців і нефахівців у сфері права інформацію, ідеї, зміст проблем та характер оптимальних рішень з належною аргументацією. Здатність самостійно готувати проекти актів правозастосування, враховуючи вимоги щодо їх законності, обґрунтованості та вмотивованості. Здатність комплексно застосовувати поглиблені правничі знання та практичні навички для юридичного супроводу бізнесу, здійснення правозахисної діяльності та вирішення складних правових завдань у національному та міжнародному контексті, демонструючи лідерські якості та дотримуючись професійних етичних стандартів
- ***програмні результати навчання***. Оцінювати природу та характер суспільних процесів і явищ, і виявляти розуміння меж та механізмів їх правового регулювання. Проводити збір, інтегрований аналіз та узагальнення матеріалів з різних джерел, включаючи наукову та професійну літературу, бази даних, цифрові, статистичні, тестові та інші, та перевіряти їх на достовірність, використовуючи сучасні методи дослідження. Здійснювати презентацію свого дослідження з правової теми, застосовуючи першоджерела та прийоми правової інтерпретації складних комплексних проблем, що постають з цього дослідження, аргументувати висновки. Обґрунтовано формулювати свою правову позицію, вміти опонувати, оцінювати докази та наводити переконливі аргументи. Дискутувати зі складних правових проблем, пропонувати і обґрунтовувати варіанти їх розв'язання. Оцінювати достовірність інформації та надійність джерел, ефективно опрацьовувати та використовувати інформацію для проведення наукових досліджень та практичної діяльності. Обґрунтовувати правову позицію на різних стадіях правозастосування. Розробляти та впроваджувати стратегії комплексного юридичного супроводу суб'єктів господарювання, включаючи оцінку правових ризиків та забезпечення відповідності діяльності національним та міжнародним правовим актам у сфері бізнесу.

Мета дисципліни сформувати у студентів систему правових знань основних правових інститутів з комерційного права на підставі здобутих знань з основ правознавства, цивільного права та інших галузевих і

міжгалузевих правових дисциплін, а також засвоєння студентами основних принципів та інститутів комерційного права, особливостей правового регулювання відносин, що складаються у ринковій економіці між уповноваженою і зобов'язальною особами.

Предмет дисципліни. Правова характеристика комерційних відносин, базове комерційне законодавство для практичних навичок застосування правових норм у здійсненні комерційної діяльності суб'єктами господарювання.

Завдання дисципліни. Набути навичок роботи з нормативними документами, уміння розв'язувати конкретні правові ситуації, що виникають у підприємницькій діяльності на основі національного та міжнародного законодавств; реалізовувати право у вибраній сфері діяльності, усвідомлювати відповідальність при здійсненні юридично значущих дій

Результати навчання. Студент, який успішно завершив вивчення дисципліни, повинен **уміти** :аналізувати суспільні процеси у комерційній сфері, розуміти механізми їх правового регулювання та пропонувати обґрунтовані шляхи вирішення складних правових проблем; здійснювати пошук, інтегрований аналіз та узагальнення інформації з різних джерел (наукових, нормативних, статистичних), перевіряючи її достовірність; формулювати, обґрунтовувати та відстоювати власну правову позицію, оцінювати докази та наводити переконливі аргументи в дискусіях; презентувати результати власного дослідження, використовуючи першоджерела та прийоми правової інтерпретації; застосовувати здобуті знання для обґрунтування правової позиції на різних стадіях правозастосовної діяльності; **знати:** природу та характер суспільних процесів у сфері комерційної діяльності; методи збору, аналізу та перевірки достовірності інформації; основи правової аргументації та способи формування правової позиції; механізми практичного застосування норм комерційного права.

4) Структура залікових кредитів дисципліни

Назва розділу (теми)	Кількість годин, відведених на:		
	лекції	практичні заняття	самостійну роботу
Перший семестр			
Тема 1. Поняття, предмет, метод, система комерційного права. Комерційне законодавство Проблемні аспекти основних засад комерційної діяльності.	2	6	12
Тема 2. Актуальність визначення системи суб'єктів комерційної діяльності. Проблемні напрями організації комерційної діяльності	2	4	16
Тема 3. Проблеми формування організаційно- правових форм суб'єктів комерційної діяльності. Проблемні аспекти управління діяльністю юридичної особи	2	4	16
Тема 4. Проблемні аспекти припинення діяльності суб'єктів комерційної діяльності.	2	4	16
Тема 5. Проблеми правового регулювання відносин власності між суб'єктами комерційної діяльності	2	4	14
Тема 6. Захист прав та законних інтересів суб'єктів комерційної діяльності.	2	4	8
Разом за семестр	12	26	82

5) Програма навчальної дисципліни

5.1 Зміст лекційного курсу

Номер Лекції	Перелік тем лекцій, їх анотації	Кількість Годин
	Перший семестр	
1	**Тема 1. Поняття, предмет, метод і система комерційного права. Комерційне законодавство. Проблемні аспекти основних засад комерційної діяльності.** Поняття, предмет, метод і система комерційного права. Джерела комерційного права. Комерційна діяльність як різновид підприємницької діяльності, її ознаки та принципи. Проблемні аспекти господарських відносин, поняття та їх види. Законодавче розмежування відносин у сфері комерційної діяльності з іншими видами відносин Проблеми державного регулювання комерційної діяльності *Література* [1, с 8-10; 2, с. 10-43,5, с. 7-15] [1, с. 11-18; 2,с. 49-57;5,с. 13-28]	2
2	**Тема 2. Актуальність визначення системи суб'єктів комерційної діяльності. Проблемні напрями організації комерційної діяльності** Поняття та ознаки суб'єктів комерційного права. Види суб'єктів комерційного права. Проблеми формування органів управління суб'єктів правових форм комерційного підприємництва. Проблеми визначення організаційно-економічних форм комерційного підприємництва. *Література* [1, с 25-28;2,с. 59-69;3, с. 21-34; 5, с 61-79] [1, с 29-36, 5,с. 91-99]	2
3	**Тема 3. Проблеми формування організаційно-правових форм суб'єктів комерційної діяльності. Проблемні аспекти управління діяльністю юридичної особи** Правова характеристика суб'єктів комерційної діяльності. Організаційно-правові форми суб'єктів комерційної діяльності. Проблемні напрями правової характеристики суб'єктів сфери роздрібної торгівлі. Сучасні підходи практичного застосування правової характеристики сфери оптової торгівлі. характеристика органів управління комерційного субєкта *Література* [1, с, 37-44, 5,с, 113-123] [1, с. 38-42;5, с. 124-140] [5, с. 155-170]	2
4	**Тема 4. Проблеми правових положень припинення діяльності суб'єктів комерційної діяльності.** Загальна характеристика припинення діяльності суб'єктів комерційної діяльності. Актуальні напрями добровільного припинення діяльності комерційного суб'єкта. Правові заходи ліквідації комерційних суб'єктів *Література* [3, с. 159-178,5, с. 182-198]	2
5	**Тема 5. Проблеми правового регулювання відносин власності в комерційному обороті.** Загальні положення правового режиму майна суб′єктів комерційної діяльності. Проблемні напрями джерел формування майна суб'єктів підприємницької діяльності. Актуальні підстави виникнення майнових прав суб′єктів комерційної діяльності та порядок обліку їх майна. Особливості правового статусу майна неприбуткових юридичних осіб. *Література* [2, с. 130-146; 4, с. 180-184]	2
6	**Тема 6. Захист прав та законних інтересів суб'єктів комерційної діяльності.** Поняття захисту прав та законних інтересів суб'єктів комерційної діяльності. Проблеми практичного використання форм захисту прав та інтересів комерційних суб'єктів. Способи захисту комерційних прав та законних інтересів. *Література* [1,с, 112-118,3, с. 323-327]	2
	Разом	12

5.2 Зміст практичних занять

Номер заняття	Тема практичного заняття	Кількість Годин
	Перший семестр	
1	**Тема 1. Частина 1. Поняття, предмет, метод і система комерційного права. Комерційне законодавство. Проблемні аспекти основних засад комерційної діяльності** *Література* [1, с 8-10; 2, с. 10-43,5, с. 7-15] [1, с. 11-18; 2,с. 49-57;5,с. 13-28]	2
2	**Тема 1. Частина 2. Поняття, предмет, метод і система комерційного права. Комерційне законодавство. Проблемні аспекти основних засад комерційної діяльності** *Література* [1, с 8-10; 2, с. 10-43,5, с. 7-15] [1, с. 11-18; 2,с. 49-57;5,с. 13-28]	2
3	**Тема 1. Частина 3. Поняття, предмет, метод і система комерційного права. Комерційне законодавство. Проблемні аспекти основних засад комерційної діяльності** *Література* [1, с 8-10; 2, с. 10-43,5, с. 7-15] [1, с. 11-18; 2,с. 49-57;5,с. 13-28]	2
4	**Тема 2. Частина 1. Актуальність визначення системи суб'єктів комерційної діяльності. Проблемні напрями організації комерційної діяльності** *Література* [1, с 25-28;2,с. 59-69;3, с. 21-34; 5, с 61-79] [1, с 29-36, 5,с. 91-99]	2
5	**Тема 2. Частина 2. Актуальність визначення системи суб'єктів комерційної діяльності. Проблемні напрями організації комерційної діяльності** *Література* [1, с 25-28;2,с. 59-69;3, с. 21-34; 5, с 61-79] [1, с 29-36, 5,с. 91-99]	2
6	**Тема 3. Частина 1.Проблеми формування організаційно-правових форм суб'єктів комерційної діяльності. Проблемні аспекти управління діяльністю юридичної особи.** *Література* [1, с, 37-44, 5,с, 113-123] *Література* [5, с. 155-170]	2 2
7	**Тема 3. Частина 2. Проблеми формування організаційно-правових форм суб'єктів комерційної діяльності. Проблемні аспекти управління діяльністю юридичної особи.** *Література* [1, с, 37-44, 5,с, 113-123] *Література* [5, с. 155-170]	
8	**Тема 4. Частина 1. Проблеми правових положень припинення діяльності суб'єктів комерційної діяльності.** *Література* [3, с. 159-178,5, с. 182-198]	2
9	**Тема 4. Частина 2. Проблеми правових положень припинення діяльності суб'єктів комерційної діяльності.** *Література* [3, с. 159-178,5, с. 182-198]	2 2
10	**Тема 5. Частина 1. Проблеми правового регулювання відносин власності в комерційному обороті** *Література* [2, с. 130-146; 4, с. 180-184]	2
11	**Тема 5. Частина 2. Проблеми правового регулювання відносин власності в комерційному обороті** *Література* [2, с. 130-146; 4, с. 180-184]	

12	**Тема 6. Частина 1. Захист прав та законних інтересів суб'єктів комерційної діяльності.** Поняття захисту прав та законних інтересів суб'єктів комерційної діяльності. Проблеми практичного використання форм захисту прав та інтересів комерційних суб'єктів. Способи захисту комерційних прав та законних інтересів. *Література* [1,с, 112-118,3, с. 323-327]	2
13	**Тема 6. Частина 2. Захист прав та законних інтересів суб'єктів комерційної діяльності.** Поняття захисту прав та законних інтересів суб'єктів комерційної діяльності. Проблеми практичного використання форм захисту прав та інтересів комерційних суб'єктів. Способи захисту комерційних прав та законних інтересів. *Література* [1,с, 112-118,3, с. 323-327]	2
	Разом за семестр	26

5.3 Зміст самостійної (у т. ч. індивідуальної) роботи

Самостійна робота здобувачів вищої освіти денної форми навчання полягає у систематичному опрацюванні програмного матеріалу, підготовці до практичних занять, контрольної роботи, тестування з теоретичного матеріалу, виконанні індивідуального завдання тощо.

Номер тижня	**Вид самостійної роботи**	**Кіл-сть годин**
	Перший семестр	
1	Опрацювання лекційного матеріалу та нормативно-правових актів, підготовка до практичного заняття № 1	3
2	Опрацювання практичного матеріалу та нормативно-правових актів, підготовка до практичного заняття № 2	3
3	Опрацювання практичного матеріалу та нормативно-правових актів, підготовка до практичного заняття № 3. Закріплення ІЗ	6
4	Опрацювання практичного матеріалу та нормативно-правових актів, підготовка до практичного заняття № 4 Підготовка до ІЗ	8
5	Опрацювання практичного матеріалу та нормативно-правових актів, підготовка до практичного заняття № 5. Підготовка до ІЗ	8
6	Опрацювання практичного матеріалу та нормативно-правових актів, підготовка до практичного заняття № 6 Підготовка до ІЗ	8
7	Опрацювання практичного матеріалу та нормативно-правових актів, підготовка до практичного заняття № 7. Підготовка до ІЗ	8
8	Опрацювання практичного матеріалу та нормативно-правових актів, підготовка до практичного заняття №8. Підготовка до ІЗ	8
9	Опрацювання практичного матеріалу та нормативно-правових актів, підготовка до практичного заняття № 9. Підготовка до ІЗ	8
10	Опрацювання практичного матеріалу та нормативно-правових актів, підготовка до практичного заняття № 10. Підготовка до ІЗ	8
11	Опрацювання практичного матеріалу та нормативно-правових актів, підготовка до м заняття №11. Презентація ІЗ	6
12	Опрацювання практичного матеріалу та нормативно-правових актів, підготовка до практичного занять № 12-13.	8
	Разом:	**82**

Індивідульне завдання полягає у підготовці реферату з обраної здобувачами тематики. У якості ІДЗ здобувач може підготувати тези доповіді на конференцію за однією з тем навчальної дисципліни при дотриманні узгоджених з викладачем термінів його виконання.

5.4 Орієнтовна тематика індивідуального завдання для самостійної роботи здобувачів магістерського рівня вищої освіти (перший семестр)

Важливим принципом самостійної роботи є індивідуальна робота кожного здобувачів. Її призначенням є: поглиблення теоретичних знань, отриманих на лекціях; заохочення їх до аналізу нормативно-правових джерел, активної творчої роботи із опрацюванням рекомендованої літератури; забезпечення майбутніх фахівців усіх напрямів підготовки знаннями основних правових положень, що стосуються їх професійної діяльності; формування у студентів вміння орієнтуватися в нормативних джерелах; вироблення у майбутніх спеціалістів практичних навичок реалізації норм чинного законодавства.

Індивідуальна робота передбачає підготовку реферату з обраної здобувачами тематики.

Виконання індивідуального завдання включає в себе п’ять основних етапів:

1) вибір теми дослідження;
2) підбір матеріалів;
3) опрацювання літератури;
4) написання тексту;
5) оформлення роботи.

Реферат готується у письмовому викладі, має науковий характер і здійснюється шляхом аналізу різних інформаційних джерел.

Реферативна робота повинна:

– мати творчий характер з використанням актуальних статистичних даних і діючих нормативних правових актів;

– відповідати вимогам логічного і чіткого викладу матеріалу, доказовості і вірогідності фактів;

– відображати вміння студента користуватися раціональними прийомами пошуку, відбору, обробки та систематизації інформації, здатності працювати з нормативно-правовими актами.

Орієнтовна тематика рефератів для самостійної роботи здобувачів магістерського рівня денної форми навчання

1. Співвідношення понять комерційне, господарське, підприємницьке право.
2. Сучасний стан і напрями вдосконалення комерційного законодавства.
3. Поняття, ознаки та види суб’єктів господарювання.
4. Правове регулювання діяльності господарських товариств.
5. Правове регулювання біржової діяльності в Україні.
6. Поняття та види зовнішньоекономічної діяльності за законодавством України.
7. Поняття, види та організаційні форми підприємницької діяльності.
8. Види та підстави виконання господарських зобов’язань.
9. Правові засади охорони та захисту прав і законних інтересів суб’єктів господарювання.
10. Майнова основа господарювання.
11. Правове регулювання зовнішньоекономічної діяльності.
12. Правовий режим іноземних інвестицій.
13. Принципи державного регулювання підприємницької діяльності.
14. Антимонопольне регулювання підприємницької діяльності.
15. Податкове регулювання підприємницької діяльності.
16. Особливості державного регулювання захисту прав споживачів.
17. Судовий захист прав підприємців.
18. Особливості захисту прав підприємців господарськими судами.
19. Забезпечення прав та інтересів підприємців органами нотаріату.
20. Відповідальність у комерційному праві.
21. Порядок розгляду спорів господарськими судами.
22. Адміністративні правопорушення при здійсненні підприємницької діяльності як підстава адміністративної відповідальності.
23. Поняття монопольного стану і монопольної діяльності підприємців на ринку.
24. Податки в системі державного регулювання і стимулювання господарської діяльності.
25. Господарсько-адміністративні штрафи як вид господарсько-правових санкцій: поняття, сфера застосування, форми, механізм реалізації.
26. Конфіскація як вид господарсько-правових санкцій: поняття, по-рядок застосування.
27. Кримінальна відповідальність за злочини, вчинені у сфері підприємницької діяльності.
28. Особливості відшкодування шкоди в комерційному праві.
29. Види оперативно-господарських і господарсько-управлінських санкцій.

30. Досудовий порядок врегулювання господарських спорів.

6. Технології та методи навчання

Процес навчання з дисципліни ґрунтується на використанні традиційних та сучасних методів. Зокрема, лекції проводяться переважно словесними методами, а практичні заняття проводяться з використанням інформаційних технологій, інтерактивних технологій і мають за мету – набуття студентами практичних навичок з вирішення практичних завдань, передбачених конкретними завданнями до відповідних тем, а також підготовки договірних та інших документів.

7. Методи контролю

Поточний контроль здійснюється під час лекційних та практичних занять, а також у дні проведення контрольних заходів, встановлених робочою програмою і графіком навчального процесу. При цьому використовуються такі методи поточного контролю:

- усне опитування;
- оцінювання результатів роботи на практичних заняттях (виконання практичних завдань, участь в обговоренні ситуацій, підготовка документів та ін.);
- оцінювання результатів виконання ІЗ.

При виведенні підсумкової семестрової оцінки враховуються результати як поточного контролю, так і підсумкового контрольного заходу.

При виведенні підсумкової семестрової оцінки враховуються результати як поточного контролю, так і підсумкового контролю, який проводиться з усього матеріалу дисципліни за білетами, попередньо розробленими і затвердженими на засіданні кафедри. Здобувач вищої освіти, який набрав з будь-якого виду навчальної роботи, суму балів нижчу за 60 відсотків від максимального балу, не допускається до семестрового контролю, поки не виконає обсяг роботи, передбачений Робочою програмою. Здобувач вищої освіти, який набрав позитивний середньозважений бал (60 відсотків і більше від максимального балу) з усіх видів поточного контролю і не склав іспит, вважається таким, який має академічну заборгованість. Ліквідація академічної заборгованості із семестрового контролю здійснюється у період екзаменаційної сесії або за графіком, встановленим деканатом відповідно до «Положення про контроль і оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ».

8 Політика дисципліни

Політика навчальної дисципліни загалом визначається системою вимог до здобувача вищої освіти, що передбачені чинними положеннями Університету про організацію і навчально-методичне забезпечення освітнього процесу. Зокрема, проходження інструктажу з техніки безпеки; відвідування занять з дисципліни є обов'язковим. За об'єктивних причин (підтверджених документально) теоретичне навчання за погодженням із лектором може відбуватись в індивідуальному режимі. Успішне опанування дисципліни і формування фахових компетентностей і програмних результатів навчання передбачає необхідність підготовки до практичних занять (вивчення теоретичного матеріалу з теми, активно працювати на занятті, розв'язувати задачі, брати участь у дискусіях щодо прийнятих рішень при виконанні здобувачами задач).

Здобувачі вищої освіти зобов'язані дотримуватися термінів виконання усіх видів робіт у встановлені терміни, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни. Пропущене практичне заняття здобувач зобов'язаний відпрацювати у встановлений викладачем термін, але не пізніше, ніж за два тижні до кінця теоретичних занять у семестрі.

Засвоєння студентом теоретичного матеріалу з дисципліни оцінюється за результатами опитування під час практичних занять й виконання індивідуального домашнього завдання. Виконання індивідуального завдання завершується його здачею на перевірку у терміни, встановлені графіком самостійної роботи. У якості ІДЗ здобувач може підготувати тези доповіді на конференцію за однією з тем навчальної дисципліни при дотриманні узгоджених з викладачем термінів його виконання.

Здобувач вищої освіти, виконуючи самостійну роботу з дисципліни, має ***дотримуватися політики доброчесності*** (заборонені списування, підказки, плагіат, використання штучного інтелекту (без вірного цитування)). У разі порушення політики академічної доброчесності в будь-яких видах навчальної роботи здобувач вищої освіти отримує незадовільну оцінку і має повторно виконати завдання з відповідної теми (виду роботи), що передбачені робочою програмою. Будь-які форми порушення академічної доброчесності під час вивчення навчальної дисципліни не допускаються та не толеруються.

У межах вивчення навчальної дисципліни здобувачам вищої освіти передбачено ***визнання і зарахування результатів навчання, набутих шляхом неформальної освіти***, що розміщені на доступних платформах: EdEra, VUMonline, Prometheus, Coursera, Дія. Цифрова освіта (https://ed-era.com/; https://vumonline.ua/; https://prometheus.org.ua/; https://www.coursera.org/; https://osvita.diia.gov.ua/) та ін., які

сприяють формування компетентностей і поглибленню результатів навчання, визначених робочою програмою дисципліни, або забезпечують вивчення відповідної теми з програми навчальної дисципліни (детальніше у Положенні про порядок визнання та зарахування результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ (https://khmnu.edu.ua/wp-content/uploads/normatyvni-dokumenty/polozhennya/pro-poryadok-vyznannya-ta-perezarahuvannya-rezultativ-navchannya.pdf).

Засади використання технологій штучного інтелекту (ШІ) в освітньому процесі. Використання ШІ (властивість систем коректно інтерпретувати зовнішні дані відповідно до поставленої мети, навчатися з таких даних та використовувати результати навчання для досягнення поставлених цілей, в тому числі зі збирання та використання нових даних, шляхом взаємодії з навколишнім середовищем: Положення про систему забезпечення академічної доброчесності у ХНУ https://khmnu.edu.ua/wp-content/uploads/normatyvni-dokumenty/polozhennya/pro-systemu-zabezpechennya-akademichnoyi-dobrochesnosti.pdf) повинно забезпечувати повагу до конфіденційності та захисту даних учасників освітнього процесу, відповідати нормам та принципам академічної доброчесності. Використання контенту, створеного ШІ, обов'язково фіксується, - вказується назва застосунку, методики його використання та ін. Учасники освітнього процесу повинні бути уважними до згенерованої ШІ інформації та розглядати її як «неперевірений вихідний матеріал».

9 Оцінювання результатів навчання здобувачів магістерського рівня у семестрі

Оцінювання академічних досягнень здобувача вищої освіти здійснюється відповідно до «Положення про контроль і оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ». При поточному оцінюванні виконаної здобувачем роботи з кожної структурної одиниці і отриманих ним результатів викладач виставляє йому певну кількість балів із призначених робочою програмою для цього виду роботи. При цьому кожна структурна одиниця (робота) може бути зарахована, якщо здобувач набрав не менше 60 відсотків (мінімальний рівень для позитивної оцінки) від максимально можливої суми балів, призначеної структурній одиниці.

Будь-які форми порушення академічної доброчесності не допускаються та не толеруються.

Отриманий здобувачем бал за зарахований вид навчальної роботи (структурну одиницю) після її оцінювання викладач виставляє в електронному журналі обліку успішності здобувачів вищої освіти. Позитивну підсумкову оцінку здобувач може отримати, якщо за результатами поточного та підсумкового контролів набере від 60 до 100 балів. Семестрова підсумкова оцінка розраховується в автоматизованому режимі в інформаційній підсистемі «Електронний журнал» (ІС «Електронний університет») і відповідно до накопиченої суми балів визначається оцінка за інституційною шкалою та шкалою ЄКТС, яка заноситься в екзаменаційну відомість, а також до Індивідуального навчального плану здобувача вищої освіти.

Структурування дисципліни за видами навчальної роботи і оцінювання результатів навчання студентів денної форми здобуття освіти

<table>
<tr><td colspan="8">Аудиторна робота</td><td>Самостійна робота</td><td colspan="2">Семестровий контроль</td></tr>
<tr><td colspan="9">Перший семестр</td><td rowspan="3">Разом балів</td></tr>
<tr><td colspan="8">Практичні заняття</td><td>ІДЗ</td><td>Іспит</td></tr>
<tr><td>1</td><td>2-3</td><td>4</td><td>5-6</td><td>7-8</td><td>9</td><td>10-11</td><td>12-13</td><td></td><td></td></tr>
<tr><td colspan="10">Кількість балів за вид навчальної роботи (мінімум-максимум)</td></tr>
<tr><td>3-5</td><td>3-5</td><td>3-5</td><td>3-5</td><td>3-5</td><td>3-5</td><td>3-5</td><td>3-5</td><td>12-20</td><td>24-40</td><td></td></tr>
<tr><td colspan="8">24-40</td><td>12-20</td><td>24-40</td><td>60-100</td></tr>
</table>

Оцінювання на практичних заняттях

Оцінка, яка виставляється за практичне заняття, складається з таких елементів: усне опитування студентів на знання теоретичного матеріалу з теми; вільне володіння студентом спеціальною термінологією і уміння професійно обґрунтувати прийняті рішення при розв'язуванні задач; результати самостійних робіт.

При оцінюванні результатів навчання здобувачів вищої освіти на практичних заняттях викладач користується наведеними нижче критеріями:

Таблиця – Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти

Оцінка та рівень досягнення здобувачем запланованих ПРН та сформованих компетентностей	**Узагальнений зміст критерія оцінювання**

Відмінно (високий)	Здобувач вищої освіти глибоко і у повному обсязі опанував зміст навчального матеріалу, легко в ньому орієнтується і вміло використовує понятійний апарат; уміє пов'язувати теорію з практикою, вирішувати практичні завдання, впевнено висловлювати і обґрунтовувати свої судження. Відмінна оцінка передбачає логічний виклад відповіді мовою викладання (в усній або у письмовій формі), демонструє якісне оформлення завдань, вміє заповнювати форми звітності, аналізувати їх на помилки та виправляти їх, шукати взаємозв'язки між формами. Здобувач не вагається при видозміні запитання, вміє робити детальні та узагальнюючі висновки, демонструє практичні навички з вирішення фахових завдань. При відповіді допустив дві–три несуттєві ***похибки***.
Добре (середній)	Здобувач вищої освіти виявив повне засвоєння навчального матеріалу, володіє понятійним апаратом, орієнтується у вивченому матеріалі; свідомо використовує теоретичні знання для вирішення практичних задач; виклад відповіді грамотний, але у змісті і формі відповіді можуть мати місце окремі неточності, нечіткі формулювання правил, закономірностей тощо. Відповідь здобувача вищої освіти будується на основі самостійного мислення. Здобувач вищої освіти у відповіді допустив дві–три ***несуттєві помилки***.
Задовільно (достатній)	Здобувач вищої освіти виявив знання основного програмного матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання та практичної діяльності за професією, справляється з виконанням практичних завдань, передбачених програмою. Як правило, відповідь здобувача вищої освіти будується на рівні репродуктивного мислення, здобувач вищої освіти має слабкі знання структури навчальної дисципліни, допускає неточності і ***суттєві помилки*** у відповіді, вагається при відповіді на видозмінене запитання. Разом з тим, набув навичок, необхідних для виконання нескладних практичних завдань, які відповідають мінімальним критеріям оцінювання і володіє знаннями, що дозволяють йому під керівництвом викладача усунути неточності у відповіді.
Незадовільно (недостатній)	Здобувач вищої освіти виявив розрізнені, безсистемні знання, не вміє виділяти головне і другорядне, допускається помилок у визначенні понять, перекручує їх зміст, хаотично і невпевнено викладає матеріал, не може використовувати знання при вирішенні практичних завдань. Як правило, оцінка «незадовільно» виставляється здобувачеві вищої освіти, який не може продовжити навчання без додаткової роботи з вивчення навчальної дисципліни.

ІДЗ здобувача вищої освіти оцінюється аналогічно з використанням вищенаведених у таблиці критеріїв оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти (мінімальний позитивний бал – 12 балів, максимальний – 20 бал).

Оцінювання результатів підсумкового семестрового контролю (іспит)

Освітня програма передбачає підсумковий семестровий контроль з дисципліни у формі іспиту, завданням якого є системне й об'єктивне оцінювання як теоретичної, так і практичної підготовки здобувача з навчальної дисципліни. Складання іспиту відбувається за попередньо розробленими і затвердженими на засіданні кафедри білетами. Відповідно до цього в екзаменаційному білеті пропонується поєднання питань як теоретичного (в т.ч. у тестовій формі), так і практичного характеру.

Таблиця – Оцінювання результатів підсумкового семестрового контролю здобувачів денної форми навчання (40 балів для підсумкового контролю)

Види завдань	**Для кожного окремого виду завдань**		
	Мінімальний (достатній) бал (задовільно)	**Потенційні позитивні бали* (середній бал) (добре)**	**Максимальний (високий) бал (відмінно)**
Теоретичне питання № 1	6	8	10
Теоретичне питання № 2	6	8	10
Практичне завдання	12	16	20
Разом:	**24**		**40**

Примітка. **Позитивний бал за іспит, відмінний від мінімального (24 бали) та максимального (40 балів), знаходиться в межах 25-39 балів та розраховується як сума балів за усі структурні елементи (завдання) іспиту.*

Для кожного окремого виду завдань підсумкового семестрового контролю застосовуються критерії оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти, наведені вище (**Таблиця – Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти)**.

Таблиця – Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС

<table>
<tr><th rowspan="2">Оцінка ЄКТС</th><th rowspan="2">Рейтингова шкала балів</th><th colspan="2">Інституційна шкала (Опис рівня досягнення здобувачем вищої освіти запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни</th></tr>
<tr><th>Залік</th><th>Іспит/диференційований залік</th></tr>
<tr><td>A</td><td>90-100</td><td rowspan="5">Зараховано</td><td>Відмінно/Excellent – високий рівень досягнення запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни, що свідчить про безумовну готовність здобувача до подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом</td></tr>
<tr><td>B</td><td>83-89</td><td rowspan="2">Добре/Good – середній (максимально достатній) рівень досягнення запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни та готовності до подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом</td></tr>
<tr><td>C</td><td>73-82</td></tr>
<tr><td>D</td><td>66-72</td><td rowspan="2">Задовільно/Satisfactory – Наявні мінімально достатні для подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом результати навчання з навчальної дисципліни</td></tr>
<tr><td>E</td><td>60-65</td></tr>
<tr><td>FX</td><td>40-59</td><td rowspan="2">Незараховано</td><td>Незадовільно/Fail – Низка запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни відсутня. Рівень набутих результатів навчання є недостатнім для подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом</td></tr>
<tr><td>F</td><td>0-39</td><td>Незадовільно/Fail – Результати навчання відсутні</td></tr>
</table>

Підсумкова семестрова оцінка за інституційною шкалою і шкалою ЄКТС визначається в автоматизованому режимі після внесення викладачем результатів оцінювання з усіх видів робіт до електронного журналу. Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС у наведеній нижче таблиці.

Семестровий іспит виставляється, якщо загальна сума балів, яку набрав студент з дисципліни за результатами поточного та підсумкового контролю, знаходиться у межах від 60 до 100 балів. При цьому за інституційною шкалою ставиться оцінка «відмінно/добре/задовільно», а за шкалою ЄКТС – буквене позначення оцінки, що відповідає набраній студентом сумі балів відповідно до таблиці Співвідношення.

9. Питання для самоконтролю результатів навчання

1. Предмет і метод комерційного права, його основні категорії та інститути.
2. Функції комерційного права.
3. Основні принципи господарювання.
4. Співвідношення понять комерційне, господарське, підприємницьке право.
5. Звичаї, їх значення та застосування в комерційній діяльності.
6. Сучасний стан і напрями вдосконалення комерційного законодавства.
7. Поняття, ознаки та види суб’єктів господарювання.
8. Юридичні особи: поняття, ознаки та види.
9. Поняття підприємця — фізичної особи.
10. Підприємницька діяльність без створення юридичної особи.
11. Правове положення підприємців.
12. Права та обов’язки суб’єктів господарювання.
13. Поняття підприємницької діяльності, її ознаки та принципи.
14. Види підприємницької діяльності.
15. Підприємницька діяльність, що потребує спеціального дозволу.
16. Порядок видачі ліцензій на здійснення підприємницької діяльності.
17. Правова регламентація заборон для громадян щодо можливостей займатися підприємницькою діяльністю.
18. Підприємства: поняття та види підприємств відповідно до законодавства України.
19. Порядок створення та функціонування підприємств.
20. Філіали та представництва підприємств.
21. Дочірні підприємства, їх правовий статус.
22. Поняття і характерні риси підприємства.
23. Особливості правового становища державних і казенних підприємств.
24. Об’єднання підприємств, їх правовий статус.
25. Господарські товариства: поняття та види відповідно до законодавства України.

26. Права та обов'язки засновників і учасників суб'єктів господарювання. Установчі документи.
27. Поняття та види кооперативів як суб'єктів комерційного права, їх правове становище, характерні риси.
28. Інші організаційно-правові форми підприємницької діяльності (банки, інвестиційні фонди, інвестиційні компанії, довірчі товариства, біржі тощо), їх правовий статус відповідно до законодавства України.
29. Нормативні документи, що регулюють порядок державної реєстрації суб'єктів підприємницької діяльності.
30. Порядок та етапи створення юридичної особи.
31. Особливості реєстрації суб'єктів підприємництва без створення юридичної особи. Особливості реєстрації юридичних осіб суб'єктів підприємницької діяльності.
32. Підстави та порядок перереєстрації суб'єктів підприємницької діяльності.
33. Поняття, порядок здійснення та наслідки скасування державної реєстрації суб'єкта підприємницької діяльності.
34. Випадки припинення діяльності суб'єктів підприємництва.
35. Реорганізація суб'єктів підприємницької діяльності. Форми реорганізації.
36. Ліквідація суб'єктів підприємницької діяльності, порядок її здійснення.
37. Поняття та ознаки банкрутства.
38. Провадження у справах про банкрутство.
39. Суб'єкти банкрутства (боржники та кредитори).
40. Порядок визнання банкрутом: подання заяви, порушення провадження у справі про банкрутство, попереднє засідання господарського суду, виявлення кредиторів і санаторів, винесення постанови про визнання банкрутом.
41. Наслідки визнання боржника банкрутом.
42. Заходи щодо відновлення платоспроможності боржника. Санація.
43. Ліквідаційна процедура.
44. Наслідки визнання боржника банкрутом.
45. Ліквідаційний процес.
46. Припинення справи про банкрутство.
47. Особливості банкрутства окремих категорій суб'єктів підприємницької діяльності.
48. Відносини власності у сфері економіки: загальні положення.
49. Підстави набуття та припинення права власності.
50. Майно як об'єкт підприємницької діяльності.
51. Роботи і послуги як об'єкти підприємницької діяльності.
52. Правовий режим майна підприємств.
53. Основні види цінних паперів, їх характеристика.
54. Поняття, юридичні ознаки та види бірж.
55. Правове становище товарної біржі: порядок створення, функції, права та обов'язки.
56. Біржові угоди: поняття, види, порядок укладення.
57. Правила біржової торгівлі.
58. Вирішення біржових спорів.
59. Відповідальність за порушення правил біржової торгівлі.
60. Правовий статус фондової біржі.
61. Контроль за діяльністю фондових бірж.
62. Особливості створення та припинення фондової біржі.
63. Державне регулювання інвестиційної діяльності в умовах ринкової трансформації економіки.
64. Поняття інвестицій та інвестиційної діяльності.
65. Форми здійснення іноземних інвестицій.
66. Інвестиційні фонди та інвестиційні компанії.
67. Державно-правові гарантії захисту іноземних інвестицій.
68. Поняття приватизації державного майна.
69. Цілі та принципи приватизації.
70. Суб'єкти приватизації, їх правове становище.
71. Поняття промислової власності.
72. Законодавство України з питань промислової власності.
73. Захист прав і законних інтересів суб'єктів промислової власності.
74. Поняття, ознаки та підстави виникнення господарського зобов'язання.
75. Види господарських договорів за критеріями: обов'язковості, за термінами дії, за взаємним становищем сторін, за економічним змістом та юридичними ознаками.
76. Зобов'язально-правові та речові способи забезпечення виконання зобов'язань.
77. Порядок укладення господарських договорів, їх зміни та розірвання.
78. Зміст господарського договору (істотні умови, звичайні та випадкові умови).
79. Припинення господарського зобов'язання, зміна або визнання недійсними умов договору.

80. Відповідальність за порушення договірних зобов'язань.
81. Основні поняття та правове регулювання страхування в Україні.
82. Правове регулювання розрахункових і кредитних відносин у підприємницькій діяльності.
83. Агентські відносини в господарському обороті. Агентські договори.
84. Поняття зовнішньоекономічної діяльності.
85. Принципи і види зовнішньоекономічної діяльності.
86. Зовнішньоекономічний договір: поняття і види, зміст, форма, порядок укладення, зміни та розірвання.
87. Вирішення спорів, що випливають із зовнішньоекономічних договорів.
88. Правовий режим іноземного інвестування.
89. Особливі правові режими інвестиційної діяльності.
90. Напрями державної політики щодо правового регулювання підприємницької діяльності.

10. Методичне забезпечення

Освітній процес з дисципліни «Актуальні проблеми комерційного права» повністю і в достатній кількості забезпечений необхідною навчально-методичною літературою, що розміщена в Модульному середовищі для навчання MOODLE: https://msn.khmnu.edu.ua/course/view.php?id=9248.

11. Рекомендована література

Основна

1. Горбова Н. А. Господарське право України: навч. посібник. Мелітополь: Однорог Т. В., 2019. 127с.
2. Деревянко Б. В. Господарське право: особлива частина (правове регулювання господарських відносин в окремих галузях економіки) : навчальний посібник / д-р юрид. наук, проф. Б. В. Деревянко; МВС України, Донецький державний університет внутрішніх справ. Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2021. 314 с.
3. Ковалишин О. Р. Комерційне право Європейського Союзу: директиви, регламенти, наукові статті (Commercial Law of the European Union: Specific directives, regulations, research papers). Івано-Франківськ: Івано_франківський національний університет. 2020. 331 с.
4. Резворович К. Р., Юнін О. С. Господарське право: навч. Практикум. Дніпро: Видавець Біла К. О., 2021. 507с.
5. Коросташов О. М. Гладкий С. О. Комерційне право; навч.-метод. посібник. Полтава: РВВ ПУЕТ. 2013. 283 с.
6. Смолин Г. В., Туркот О. А., Хомко Л. В. Господарське право України. Загальна частина: підручник. Львів: ЛьвДУВС, 2017. 484 с.

Додаткова

1. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР. Відомості Верховної Ради України. 1996. № 30. Ст. 141. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text.
2. Господарський процесуальний кодекс України: Кодекс України від 06.11.1991 р. № 1798-XII (у редакції Закону № 2147-VIII від 03.10.2017). Відомості Верховної Ради України. 1992. № 6. Ст. 56. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1798-12#Text.
3. Цивільний кодекс України: Кодекс України від 16.01.2003 р. № 435-IV. Відомості Верховної Ради України. 2003. № 40-44. Ст. 356. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text.
4. Про захист прав споживачів: Закон України від 12.05.1991 р. № 1023-XII. Відомості Верховної Ради УРСР. 1991. № 30. Ст. 379. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1023-12#Text.
5. Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю: Закон України від 06.02.2018 р. № 2275-VIII. Відомості Верховної Ради України. 2018. № 13. Ст. 69. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2275-19#Text.
6. Кодекс України з процедур банкрутства: Кодекс України від 18.10.2018 р. № 2597-VIII. Відомості Верховної Ради України. 2019. № 19. Ст. 74. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2597-19#Text.
7. Про виконавче провадження: Закон України від 02.06.2016 р. № 1404-VIII. Відомості Верховної Ради України. 2016. № 30. Ст. 542. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1404-19#Text.
8. Про ліцензування видів господарської діяльності: Закон України від 02.03.2015 р. № 222-VIII. Відомості Верховної Ради України. 2015. № 23. Ст. 158. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/222-19#Text.
9. Про банки і банківську діяльність: Закон України від 07.12.2000 р. № 2121-III. Відомості Верховної Ради України. 2001. № 5-6. Ст. 30. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2121-14#Text.
10. Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань: Закон України від 15.05.2003 р. № 755-IV. Відомості Верховної Ради України. 2003. № 31-32. Ст. 263. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/755-15#Text.
11. Пунда О.О. Арзянцева Д.А Лучковська С.І. Концепція фінансової відповідальності та застосування програм добровільного розкриття доходів (податкової амністії). *Ірпінський юридичний часопис: науковий*

журнал. 2022. Вип. 1 (8). С.131-141.
12. Пунда О. О. Когут О.В. Альтернативні системи оподаткування: ефективність їх застосування та нормативно-правової трансформації. *Юридичний науковий електронний журнал* 2022. №12. С. 309-312.
13. Пунда О.О. Арзянцева Д.А. Забезпечення захисту персональних даних в процесі провадження у справі про банкрутство. Наукові перспективи. Серія «Право». № 8 (38). С. 552-561.*https://doi.org/10.52058/2708-7530-2023-8(38)-541-551*.
14. Пунда О.О. Арзянцева Д.А. Особливості застосування процедури банкрутства у період дії воєнного стану. Збірник наукових праць. «Приватне право і підприємництво». 2023. Випуск 23. С.228-234.
15. Пунда О.О. Арзянцева Д.А. Арбітражний керуючий як суб'єкт забезпечення таємниці в процесі провадження у справі про банкрутство. Наука і техніка сьогодні. Серія «Право». 2023. №11 (25). С. 193- 202.
16. Пунда О.О. Арзянцева Д.А., Захаркевич Н.П. Впровадження стандартів екологічного маркування як інструменту захисту прав споживачів. *Наука і техніка сьогодні.* 2025. №4. С.190-202. https://doi.org/10.52058/2786-6025-2025-3(44)-190-202.

12. Інформаційні ресурси

1. Електронна бібліотека університету. [Електронний ресурс]. – Доступ до ресурсу: http://library.khmnu.edu.ua/.
2. Інституційний репозитарій ХНУ. [Електронний ресурс]. – Доступ до ресурсу: http://elar.khmnu.edu.ua/jspui/?locale=uk.
3. Модульне середовище для навчання. [Електронний ресурс]. – Доступ до ресурсу: https://msn.khmnu.edu.ua/.